

**Plan
Lector
2022-2023**

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN.
2. ANÁLISE DA SITUACIÓN DA LECTURA NO CENTRO.
 - 2.1. Entorno sociocultural.
3. ANÁLISE DA SITUACIÓN DA BIBLIOTECA ESCOLAR.
4. ORGANIZACIÓN E PLANIFICACIÓN DO PLAN LECTOR.
 - 4.1. Elaboración do plan anual..
 - 4.2. Descrición detallada do plan de actuacións proposto.
5. ACTUALIZACIÓN PARA O FOMENTO DO HÁBITO LECTOR.
 - 5.1. Fomento do hábito lector na aula.
 - 5.2. Fomento do hábito lector na biblioteca.
 - 5.3. Fomento do hábito lector no centro.
 - 5.4. Apoio dos/as alumnos/as con dificultades lectoras.
 - 5.5. Metodoloxía.
- 6.- AVALIACIÓN.
 - 6.1. Avaliación do desenrolo do Plan Lector.
 - 6.2. Instrumentos de avaliación.
- 7.- APROBACIÓN PLAN LECTOR.

1.- INTRODUCCIÓN.

A educación Primaria é a etapa de consolidación das capacidades lectoras e escritoras, e é absolutamente necesario dispoñer dun sistema de adestramento para o desenvolvemento progresivo destas habilidades lectoras ao longo de toda a etapa. Primeiro deben aprender a ler e escribir, despois aprender a ler, escribir e comprender textos de maior dificultade e máis diversos.

Unha das causas do fracaso escolar é a falta de comprensión do que lee o alumnado e a consecuente incompetencia tanto para entender conceptos coma para responder axeitadamente ás tarefas propostas na aula. A primeira responsabilidade da escola é a de formar lectores competentes, é dicir, que contén cos mecanismos mentais necesarios para entender e expresar o que se lee, se escoita e se escribe na aula.

Por iso o Proxecto Lector céntrase nas habilidades básicas, no reforzamento das destrezas tradicionais: a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comprensión das mesmas e o gusto pola lectura.

Pero o desenrolo das competencias lingüísticas é una tarefa interdisciplinar que ten que estar presente en todas as materias do currículo. A comprensión de textos orais ou escritos é necesaria para entender as explicacións dos/as mestres/as; polo tanto, o desenrolo das competencias lingüísticas é responsabilidade de todo o profesorado, non só dos que imparten as linguas.

O Proxecto Lector terá que facer reflexionar a todo o profesorado do centro sobre o traballo interdisciplinar da lectura e da escritura para poder adoptar estratexias que permitan o desenrolo en todas as áreas do currículo.

As decisións tomadas quedarán reflectidas no **Plan Anual de Lectura**, que ten como finalidade coordinar as actuacións que os/as mestres/as levan á práctica diariamente; polo tanto debe ser un instrumento dinámico, e susceptible de posibles adaptacións ou modificacións.

A xustificación da mesma vén dada pola Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, pola que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, que recolle no seu preámbulo e nos

principios pedagóxicos o fomento do hábito lector e se dedicará un tempo diario na práctica docente de todas as materias.

Ademais o *DECRETO 155/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia*, no seu TÍTULO III, artigo 33 e o *DECRETO 150/2022, do 8 de setembro, polo que se establece a ordenación e o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia*, no seu TÍTULO III, artigo 29, establecen que:

1. Os centros docentes deberán incluír dentro do seu proxecto educativo e funcional un plan de lectura coa finalidade de promover a lectura, que se concretará anualmente na programación xeral anual a través de actuacións destinadas ao fomento da lectura, da escritura e das habilidades no uso, no tratamento e na produción da información, en apoio da adquisición das competencias clave.
2. Os centros docentes contarán cunha biblioteca escolar e deberán incluír dentro do seu proxecto educativo e funcional un plan de biblioteca, que se concretará anualmente na programación xeral anual a través das correspondentes actuacións, coa finalidade de promoverla como centro de referencia de recursos da lectura, da información e da aprendizaxe. Así mesmo, a biblioteca escolar será un punto de encontro entre alumnado, profesorado e familias que facilite a comunicación, a creatividade, as aprendizaxes, o traballo colaborativo e os intercambios culturais no centro, ademais de servir como instrumento de apoio para o desenvolvemento do plan de lectura.

2. ANÁLISE DA SITUACIÓN DA LECTURA NO CENTRO.

2.1. ENTORNO SOCIOCULTURAL.

O CEIP Cidade Vella é un centro de titularidade pública. Ten un aula por nivel educativo en Educación Primaria e tres aulas en Educación Infantil. Nel estudian, neste momento, 179 alumnos/as, distribuídos en 9 aulas, nas que traballan 17 mestres/as, practicamente todos/as con destino definitivo.

A poboación está configurada por familias asentadas dende hai tempo no barrio xunto con residentes máis recentes procedentes doutros pobos, localidades ou barrios da cidade e que adoitan instalarse

nas edificacións máis novas.

Dende o punto de vista económico e laboral a situación é diversa; habendo familias en que soamente ten traballo remunerado un dos proxenitores e outras nas que traballan ambos.

Os veciños traballan fundamentalmente no comercio, os servizos e a industria. Os pais e nais do alumnado posúen os estudos elementais ou medios, tendo unha boa parte estudos universitarios. Pódese concluír que o nivel socioeconómico e cultural das familias é, en xeral, medio-alto.

A) Alumnado:

O Centro conta este curso cunha matrícula de 179 alumnas/os distribuídos en 3 aulas de educación infantil e 6 aulas de educación primaria.

Entre o 10 e o 20% deste alumnado destacan os procedentes do estranxeiro aportando unha riqueza étnica propia para completar certos aspectos da educación en valores.

B) Profesorado:

O centro conta cun cadro de persoal de profesorado coas seguintes características:

- Educación Infantil: 4 mestras, 3 con destino definitivo no centro e 1 provisional.
- Educación Primaria: 6 mestres/as.
- 2 mestras de Pedagogía Terapéutica, 1 compartida co Ceip Torre de Hércules.
- 1 mestra de lingua estranxeira: inglés.
- 1 mestra de música.
- 2 mestras/es de educación física; 1 en comisión de servizos.
- 1 mestra de Audición e Linguaxe compartida co Ceip Anxo da Garda.
- 1 mestra de relixión compartida co Ceip Manuel Murguía.
- 1 Orientadora compartida co Ceip Torre de Hércules.

Á vista destes datos podemos comprobar que a estabilidade do equipo docente é moi alta, o que permite o deseño de proxectos a longo prazo.

C) Persoal non docente:

O cadro de persoal está configurado polas seguintes persoas:

- 1 conserxe empregada municipal.
- 1 auxiliar educativa para o alumnado neae.
- Persoal de limpeza: 1 traballadora que pertence a unha empresa con contrato do concello (tempo total).1 reforzo polas tardes

D) Instalacións:

O centro dispón no seu edificio de: 3 aulas de Educación Infantil e 6 de Educación Primaria, ademáis conta cun aula de PT, unha de música/salón de actos, unha de relixión, unha de inglés, unha de orientación, unha de AL, unha biblioteca, unha aula de informática, unha sala de mestres/as, un espazo adicado a dependencias administrativas, un ximnasio e un comedor escolar.

Na parte exterior hai un patio cuberto, unha pista cuberta e un patio exterior con elementos de xogos infantís.

Dispón ademais de mobiliario escolar suficiente, renovado durante os últimos cursos no que será necesario a reposición anual do deteriorado a través do servizo de equipamentos escolares.

3. ANÁLISE DA SITUACIÓN DA BIBLIOTECA ESCOLAR.

A situación da Biblioteca é a seguinte: Está instalada nun aula do edificio principal e dispón dunha boa iluminación natural. Ten unha capacidade para aproximadamente 40-50 alumnos/as, o que permite habilitar diferentes zonas: unha zona para lectura e para realizar diferentes actividades, unha zona de xestión da biblioteca, a zona de audiovisuais e de ordenadores de consulta (3) e outra para os máis pequenos.

Os fondo bibliográficos están distribuídos en seccións: consulta, narrativa, poesía, cómic, teatro, adiviñas e inglés. Dentro da sección de consulta seguimos a CDU adaptada que aconsellan desde a asesoría de bibliotecas escolares de Galicia.

As obras de lectura están clasificadas polas idades para as que están recomendadas: azul para Prelectores; vermello para Primeiros lectores e verde para Lectores autónomos.

Nos estantes baixos estan os libros de literatura para os máis pequenos.

Encárganse da xestión da Biblioteca a responsable do Equipo de Dinamización de Biblioteca. A biblioteca permanece aberta durante todo o horario lectivo e durante os recreos; cada aula dispón dunha sesión semanal reservada para a lectura, os préstamos ou a realización de traballos. Nas horas restantes a biblioteca está a disposición de todos para lectura ou consulta.

Os alumnos/as deben estar sempre acompañados por algún profesor que se faga responsable deles. O servizo de préstamo realízase durante os recreo e nas sesións semanais das que dispón cada titoría. En Educación Infantil os titores poden levar lotes de libros ás aulas e dende alí realizar o préstamo de xeito manual; para o resto do alumnado empregamos o soporte MEIGA. Encárgase da xestión da biblioteca un grupo de profesores/as: o coordinador e, alo menos, un representante de cada ciclo.

4. ORGANIZACIÓN E PLANIFICACIÓN DO PLAN LECTOR.

4.1. ELABORACIÓN DO PLAN ANUAL.

O Proxecto Lector de centro será a referencia para a elaboración do Plan Anual de Lectura, que ao comezo de cada curso escolar, recollerá as actuacións, as estratexias e actividades que van a traballar os/as profesores/as do centro durante ese curso, para mellorar entre todos/as as competencias lectoras do alumnado.

A concreción anual do Plan de lectura recollerá aquelas actuacións que o centro considere relevantes para iso.

4.2. DESCRICIÓN DETALLADA DO PLAN DE ACTUACIÓNS PROPOSTO.

O Proxecto Lector supón un esforzo de sistematización e coordinación da ensinanza da lectura. Aínda que a aprendizaxe do código se realiza con relativa rapidez, posteriormente é necesario un proceso asociativo lento que require unha práctica intencionada e sistemática. A finalidade do mesmo consiste en lograr que os/as alumnos/as sexan lectores competentes, é dicir, que sexan capaces de ler con precisión e rapidez, que desenvolvan a habilidade para comprender, e que estean motivados para a lectura, ben por pracer ou porque a consideran un medio indispensable para a aprendizaxe. Teremos en conta tamén que a lectura vai estreitamente ligada á escritura e á expresión oral, polo que debe traballarse de forma conxunta.

Por todo o exposto, é necesario que o centro programe estratexias lectoras adaptadas ás

necesidades do alumnado e ao mesmo tempo, propicie as condicións para que poida cultivar o hábito lector.

A) OBXECTIVOS XERAIS:

- Mellorar as competencias lectoras do alumnado e fomentar o hábito lector desde todas as áreas e todos os niveis.
- Fomentar a lectura dende un proxecto global de centro que supoña a implicación de toda a comunidade educativa.
- Planificar propostas educativas comúns a todo o centro.

- Organizar e xestionar os diferentes espazos e tempos para facilitar un traballo en equipo que impulse o fomento da lectura e escritura.
- Levar a cabo o longo de todo o curso intervencións de comprensión lectora e desenrolo do hábito lector.
- Elaborar estratexias metodolóxicas.

- Fomentar e practicar na aula de distintas técnicas de lectura e escritura en función da necesidade curricular.
- Utilizar a Biblioteca escolar como centro de recursos de información, de lectura e de aprendizaxe.
- Descubrir e optimizar as posibilidades de uso das tablets no fomento da lectura.
- Introducir o emprego das tablets para mellorar a competencia lectora dun xeito dixital.

B) OBXECTIVOS ESPECÍFICOS:

- Ler con fluidez e entoación adecuada.
- Mellorar a comprensión lectora.
- Ampliar o vocabulario.

- Incentivar o gusto pola lectura.
- Desenvolver a expresión oral.

- Estimular a creatividade.
- Enriquecer a imaxinación.
- Fomentar o espírito de investigación.
- Desenvolver a creación de xuízo crítico.

C) ACTUACIÓNS PARA O DESENVOLVEMENTO DA COMPETENCIA LECTORA.:

EDUCACIÓN INFANTIL.

Para a aprendizaxe do código escrito hai que ter en conta o nivel de desenvolvemento das habilidades prelectoras preescritas: atención, percepción e discriminación visual, discriminación percepción auditiva, lateralidade, grafomotricidade, organización temporal, sentido rítmico, memoria, conciencia fonolóxica e a metodoloxía da ensinanza da lectoescritura.

É importante que os/as alumnos/as de Educación Infantil tomen contacto con diferentes tipos de textos, que aprendan a descifrar mensaxes sinxelas que utilizan códigos distintos (imaxes, palabras, símbolos...) e sobre todo que sintan interese pola lectura. Por todo o exposto considérase conveniente traballar as seguintes actividades:

- Actividades relacionadas coa comprensión de símbolos e imaxes: utilización de pictogramas como preparación para a lectoescritura.

- Actividades sobre o nome propio, como por exemplo: facer tarxetas co nome dos/as nenos/as da clase, cun distintivo para que cada un/unha recoñeza a súa e poida utilizala para copiar o seu nome nos distintos traballos realizados.

- Xogos de análise e comparación de nomes (nomes longos/curtos; nomes coa mesma letra inicial ou final; nomes compostos; recortes de nomes...).
- Busca de palabras que comezan igual que o nome propio.

- Actividades ao redor do conto: presentación do soporte conto: mostrar a portada e diferenciar os seus elementos (título, ilustración, nome do autor e do ilustrador...)

- Actividades a partir do título: copia no encerado por parte do profesor e análise do mesmo (número de palabras, letras que contén, copia do título por parte dos/as alumnos/as...). Estas actividades poderían realizarse tamén despois da lectura do conto.

- Propostas de imaxinar e facer hipótese acerca do título, do tema...
- Lectura ou narración do conto (por parte do/a mestre/a, dos/as compañeiros/as doutros cursos e dos/as propios/as alumnos/as da aula).
- Se se fan interrupcións durante a lectura ou narración, facer predicións do que pode ocorrer a continuación e comprobar despois se acertaron ou non.
- Actividades de comprensión oral acerca do conto mediante un diálogo dirixido, formulando preguntas abertas.
- Xogos de modificar o conto para fomentar a creatividade.
- Cambiar o argumento de forma premeditada (Polgariño é malo e alto e o Ogro é baixo e bo ..).
- Continuar o conto: Que fará despois Polgariño coas botas de sete leguas?.
- Mesturar elementos de diferentes contos: Polgariño encontrouse con Carapuchiña no bosque...).
- Inventar outros personaxes, outros títulos, outros finais..
- Repetir a lectura do conto pero introducindo erros ou cambios que hai que descubrir.
- Actividades de expresión artística: debuxos e dramatizacións do conto.

- Actividades sobre diferentes tipos de textos:

- Actividades con textos literarios:
 - - Lerlles diferentes textos literarios, procurando diversificar.
 - - Aprender diferentes manifestacións literarias, acordes co nivel dos/as alumnos/as.
 - - Explicar o seu significado.

- Actividades con anuncios e folletos publicitarios:

- - Recortar e seleccionar anuncios sobre un produto determinado.
- - Separar imaxes e textos de varios anuncios e emparellalos.
- - Clasificar etiquetas de diferentes produtos.
- - Inventar ou transformar anuncios.

- Actividades con textos de uso común a nivel de adultos: notas, cartas, programas de actividades..

- - Acostumar aos/ás alumnos/as a lerlles diferentes textos e indicarlles por que e para que os utilizamos nese momento (por exemplo: imos escribir unha nota aos pais para comunicarlles que hai unha reunión; imos buscar no xornal a programación para saber a que hora son os debuxos ...).

EDUCACIÓN PRIMARIA.

Traballarase a lectura diaria en clase, en todas as materias, de forma silenciosa ou en voz alta, de forma individual ou colectiva.

- Lectura en voz alta, por parte do profesorado e do alumnado, tratando de conseguir unha pronunciación clara e correcta:

- - Vocalización, entoación e ritmo apropiados.
- - Eliminar o silabeo.
- - Mellorar de forma progresiva a velocidade na lectura mecánica.

- Axudar aos/ás alumnos/as na comprensión global do texto para que de forma progresiva aprendan a identificar a idea principal e as ideas secundarias.

- Ensinar a facer resumos para que aprendan a extraer o esencial. Pódense facer de forma oral e/ou escrita, de textos orais (explicacións, exposicións, documentais, vídeos...) ou de textos escritos.

- Ensinar a subliñar textos (de 3º a 6º).

- Ensinar a facer esquemas.

- Mellorar e ampliar o vocabulario de cada área mediante as seguintes actividades:

- 1º e 2º: Confección do vocabulario de cada unidade ou o listado dos termos fundamentais de cada tema, e utilización dos mesmos nas actividades que se propoñan.

- De 3º a 6º:

- Estudar as palabras destacadas.
- Deducir o significado dunha palabra polo contexto.
- Recoñecer raíces, prefixos e sufixos.
- Analizar as palabras compostas
- Descubrir no texto sinónimos e antónimos.

- Lectura en clase, por parte do profesor/a ou dos/as alumnos/as, de textos complementarios aos de clase: periodísticos, divulgativos, enciclopédicos ou literarios.

- Realizar traballos de investigación: a realización destes traballos é unha boa oportunidade para poñer en práctica unha serie de habilidades relacionadas coa lectura tales como a selección de información, a síntese, a produción de textos.

- Proposta de lectura "obrigada" en todos os cursos dun libro por trimestre, ou prazo pertinente.

Prestarase especial atención á aprendizaxe do código escrito, à riqueza de vocabulario, á construción de oracións, parágrafos e textos, incluídos os literarios (literatura infantil e xuvenil). Nas restantes áreas hai que prestar especial atención ao vocabulario clave da área, e á familiarización coa utilización de recursos variados: dicionarios, enciclopedias, materiais en soporte electrónico.

5. ACTUACIÓNS PARA O FOMENTO DO HÁBITO LECTOR.

A animación á lectura non pode consistir exclusivamente nunha serie de actividades puntuais senón en accións incluídas na dinámica escolar e levadas a cabo con regularidade. Ademais, pode chegar a gozar coa lectura quen desenvolveu unha competencia lectora aceptable, xa que un dos motivos da falta de hábito lector radica nas dificultades de comprensión e no esforzo excesivo que pode supoñer o exercicio lector. Capacidade lectora e hábito lector inflúense recíprocamente.

5.1 FOMENTO DO HÁBITO LECTOR NA AULA.

Na aula debe reinar un clima lector, polo que hai que establecer os tempos e espazos axeitados. Lerlles todos os días, falarlles de lecturas, preguntarlles polo que len, aconsellarlos sobre os intereses e necesidades..., contribúen ao desenvolvemento do hábito lector.

Preséntanse a continuación unha serie de actividades para desenvolver na aula:

Educación Infantil:

- Potenciar a Biblioteca de Aula.

- Sesións de contacontos tendo en conta as estratexias expostas anteriormente.

Educación Primaria:

- Dedicar un tempo diario á lectura dentro da aula: En todas as clases haberá unha biblioteca de aula que se renovará con frecuencia. Os/as alumnos/as poderán elixir o libro que lles guste e poderano ler ao concluír unha actividade ou no tempo libre.

- Lectura colectiva dun mesmo libro: Nalgúns momentos do curso podemos empregar o tempo de lectura para realizar outras actividades de animación á lectura como as propostas para o Día do Libro ou para preparar a visita dun/dunha autor/a. As fases do desenvolvemento desta actividade poden ser:

- Ir lendo o libro en voz alta, aclarando o significado das palabras e expresións que presenten dúbidas.

- Comentario oral e resumo de cada capítulo.
- Ao finalizar a lectura do libro farase un comentario oral entre todos da historia lida, tendo en conta argumento, personaxes, lugares onde transcorre a acción, época, costumes, etc.
- Proporcionar ao alumnado un cadro apaisado, dividido en varias viñetas; nestas debuxarán e explicarán as principais escenas do libro lido. Tamén se pode facer un debuxo libre sobre a escena que máis lles gustara,
- Selección dos traballos de mellor calidade.
- Elaborar un mural de exposición cos traballos seleccionados.

5.2 FOMENTO DO HÁBITO LECTOR NA BIBLIOTECA.

Establecerase unha hora semanal para cada grupo, para lectura ou realización de traballos documentais. Nas horas restantes a biblioteca está a disposición de toda a comunidade educativa para lectura ou consulta. O servizo de préstamo realizarase durante o recreo, Contando cun equipo de alumnos/as colaboradores/as de 5º e 6º. Tamén se prestarán lotes de libros ás aulas.

5.3. FOMENTO DO HÁBITO LECTOR NO CENTRO.

É importante crear un clima lector no centro de modo que se perciba a presenza da lectura ao redor de á Biblioteca Escolar. As actividades para a promoción da lectura que se desenvolven no centro son as seguintes:

- Proposta, por parte do Equipo da Biblioteca e do Equipo de Normalización Lingüística, de diversas actividades ó longo do curso, relacionadas co proxecto interdisciplinar do centro. Elaboración das actividades nas distintas aulas.

- Encontros con escritores/as despois de ter lido algunha obra.

- Actividades organizadas dende a Biblioteca Escolar.

- Visitas guiadas á biblioteca.
- Recomendacións periódicas de libros.
- Exposicións de novidades.
- Celebración de efemérides e festas tradicionais.

5.4. APOIO AOS/ÁS ALUMNOS/ AS CON DIFICULTADES LECTORAS.

O apoio aos/ás alumnos/as xira ao redor de a dous eixes: identificación das dificultades lectoras e a intervención temperá que inclúa os apoios e os reforzos.

En principio, sempre que sexa posible, estes/as alumnos/as participarán nas mesmas actividades que os/as seus/súas compañeiros/as, e recibirán a axuda que necesiten en cada caso coas adaptacións oportunas. Farase unha valoración, por parte da orientadora, quen decidirá a periodicidade con que van a recibir este apoio e as duracións das sesións en función das necesidades detectadas e os recursos dos que se dispón. O traballo dos/as profesores/as especialistas de PT e AL centrarase fundamentalmente en aumentar as súas competencias nas

áreas instrumentais.

As dificultades máis frecuentes que presentan os/as alumnos/as en lectura teñen que ver coa velocidade e a precisión lectora e coa falta de comprensión. É importante identificar pronto dificultades e as súas causas, que, a miúdo, están relacionadas cunha competencia lingüística insuficiente ou desenvolvemento deficiente das habilidades prelectoras e preescritoras. Os aspectos a ter en conta en relación con estas habilidades prelectoras necesarias para un correcto desenvolvemento do proceso lector son as seguintes:

- Atención selectiva (realización dunha única tarefa) e sostida (concentración nela).
- Percepción e discriminación visual: recoñecemento de formas, tamaños, cores.
- Percepción e discriminación auditiva: distinción de sons e adquisición da conciencia fonolóxica.
- Lateralidade: esquema corporal; conceptos de esquerda-dereita; arriba-abaixo; direccionalidade dentro dun espazo.
- Grafomotricidade: habilidade para realizar exercicios de bucles, festóns e figuras xeométricas sinxelas.
- Organización temporal: secuencias de orde temporal (antes e despois).
- Sentido rítmico: secuenciacións rítmicas sinxelas.
- Memoria: memorización de rimas, poesías, adiviñanzas, exercicios de memoria visual para

recoñecemento de palabras.

- Linguaxe oral: falar cunha corrección que corresponda coa súa idade cronolóxica (vocabulario e fluidez verbal).

Aos/ás alumnos/as que reciben apoio ou o teñen recibido con anterioridade, hai que facerlles un seguimento, polo que deberase ter en conta:

- Que as lecturas sexan motivadoras.
- Hai que asegurarse, mediante a formulación de preguntas, de que captan o sentido do texto. -
- Que na lectura en voz alta se preste atención á pronunciación de fonemas coma o "r, s, z", así como á omisión de "l, n, r, s" en sílabas inversas, entre outros.
- Seguir as pautas marcadas polo Departamento de Orientación para cada caso.

5.5. METODOLOXÍA.

É importante concretar as actuacións comúns que o profesorado levará a cabo en relación coa lectura nos distintos ciclos e os acordos sobre o ensino das estratexias lectoras.

A) PRINCIPIOS METODOLÓXICOS.

A continuación expóñense unha serie de principios que deberemos ter en conta á hora de elaborar o Plan Anual de Lectura.

- Incidir naqueles aspectos nos que o alumnado ten máis dificultades á hora de comprender e producir textos, tanto orais como escritos. No momento de establecer o Plan Lector é importante axustar as medidas ás necesidades detectadas nas diferentes avaliacións de lectura.
- Buscar oportunidades de practicar a lectura: desde cada área ou materia, cada profesor/a buscará momentos para practicar a lectura cos/as seus/súas alumnos/as, á vez que traballa a materia. O plan de lectura non debe supoñer unha sobrecarga do traballo diario.
- Non é suficiente incluír textos para traballar na clase. É importante, pero non suficiente. Hai que ensinar a ler eses textos, a entender o significado, e a reflexionar sobre os mesmos.
- Traballar todo tipo de textos: para un desenvolvemento equilibrado da lectura e da escritura debe favorecerse o contacto dos/as alumnos/as con todo tipo de textos (tanto continuos como discontinuos). Ao elaborar o Plan Anual, o equipo de profesores/as deberá determinar os textos que se traballarán de maneira prioritaria en cada ciclo, de modo que ao longo da Educación Infantil e Educación Primaria os alumnos deberán ter contacto suficiente con todo tipo de textos (narrativos, descritivos, expositivos, de instrucións...), e de xéneros textuais (o conto, a novela, a carta, a noticia...).
- Ler sen ter que oralizar: a oralización do texto ou lectura en voz alta, é a principal actividade escolar do primeiro aprendizaxe lector e é tamén a máis utilizada cando se aborda un texto colectivamente. Pero temos que ter en conta que esta práctica acostuma ao/á alumno/a a adoptar un comportamento diferente do propio dun lector, xa que, por exemplo, non lle permite controlar a lectura a partir da posibilidade de avanzar ou retroceder voluntariamente para encontrar ou rectificar informacións pois o obxectivo inmediato é acadar unha boa oralización. A consecuencia desta actividade é que os/as nenos/as non poden dedicar moita atención á finalidade da lectura -a darlle un sentido- e habitúanse a descifrar mecánicamente sen tratar de entender o texto. Para evitalo terase en conta a asimilación das ideas de cada parágrafo, para o que será preciso unha lectura posterior fragmentada e coas interrupcións e voltas atrás precisas ata acadar a comprensión.

- A lectura en voz alta: a lectura en voz alta ten que ser unha actividade presente na educación lectora. Pero hai que ter en conta que non debe consistir nunha mera oralización do texto. O que interesa é que se produza unha situación de comunicación oral na que estará implicado o emisor e o receptor, para que sexa unha verdadeira lectura expresiva. Cando traballemos a lectura en voz alta axudaremos ao/á alumno/a a comprender que aínda que neste tipo de lectura importa moito a claridade, a vocalización, a fluidez o respecto pola entoación adecuada en cada frase, non poden descoidar a comprensión do texto.

- A lectura e a escritura son dúas actividades complementarias: da lectura extraemos significados a partir dun texto e na produción de textos damos forma a un contido mental mediante a escritura. Na aprendizaxe da escritura han de desenvolverse técnicas de organización do texto que redundan nunha mellora da lectura e á inversa.

- Ensinar estratexias de organización do coñecemento axuda na lectura.

B. ENSINANZA DAS ESTRATEXIAS LECTORAS.

O proceso de comprensión lectora implica a activación de distintas estratexias que deben ser traballadas para que poidan ser automatizadas e aplicadas en distintos contextos.

A continuación indícanse algunhas pautas para traballalas:

- Recoñecer o propósito da lectura: que ler, por que ler e para que ler. Sempre que se propoña unha tarefa de lectura ou de escritura hai que explicar a finalidade, a utilidade e o método de traballo. É de grande importancia o clima que hai que crear antes da lectura dun texto para que a actividade teña significado.

- Antes da lectura débense activar os coñecementos previos e facer previsións; durante a

lectura, aclarar posibles dúbidas e formular novas hipóteses; despois da lectura, formular e responder a preguntas, identificar a idea principal; secuenciar as ideas fundamentais que conforman a idea principal; facer resumos e comentarios.

- Técnica para eliminar o silabeo: Consiste en realizar unha lectura silenciosa repetitiva dunha palabra ou frase de reducida extensión e, unha vez dominada e adquirida a seguridade de que se vai ler con fluidez, realízase a lectura oral.

- Recoñecemento rápido de palabras: o recoñecemento rápido das palabras escritas de uso máis frecuente facilita considerablemente a comprensión. Se este recoñecemento supón moito esforzo, o lector pode concentrarse menos noutras operacións necesarias para a comprensión, como a realización de inferencias. Esta habilidade de recoñecer gráficamente as palabras ten que ver, entre outros factores, co número de veces que eses termos foron vistos escritos. É moi importante que nos primeiros niveis se traballen as palabras de uso máis frecuente dende esta perspectiva de recoñecemento visual rápido das mesmas. Actividades que favorecen o desenvolvemento desta estratexia son, inicialmente, a aprendizaxe dos trazos definitorios das letras e, posteriormente, actividades de letras desordenadas, sopas de letras, encrucillados, encadeados, derivación de palabras, palabras compostas, reconstrución de textos, unión de definicións con palabras, etc.

- Establecer unha xerarquía entre as ideas: distinguir entre as ideas principais e secundarias require que se ensinen expresamente algunhas estratexias específicas. Para a construción dos significado global do texto existen unhas estratexias ou regras para simplificar a información:

- A selección consiste en omitir o irrelevante, é dicir, deixar de lado as informacións accesorias e non necesarias.
- A xeneralización ou substitución de varios enunciados por un máis xeral presente no texto,

que os representa a todos.

Estas estratexias poden ser utilizadas para elaborar resumos, esquemas ou mapas conceptuais. Ademais a elaboración de resumos, esquemas ou mapas conceptuais poden levar a cabo outras posibles actividades que serven para traballar a idea global, como entregar aos/ás alumnos/as dous textos diferentes xuntos para que os separen ou ofrecer un texto desordenado para que o ordenen.

- Realizar inferencias (interpretación, hipóteses, predicións, conclusións...): a inferencia é unha estratexia de razoamento imprescindible para a comprensión, xa que o texto non é nunca de todo explícito nin unívoco, senón que o lector determina o significado da mensaxe a partir do recoñecemento da intención comunicativa do emisor e do coñecemento do contexto. A falta de capacidade de inferir dificulta enormemente a comprensión. Gran parte das dificultades de comprensión dos/as alumnos/as que non presentan problemas de descodificación, radican en que non teñen suficientemente desenvolvida a súa capacidade de facer inferencias, interpretar polo que lles resulta sumamente difícil integrar ideas e información. Estas dificultades maniféstanse a miúdo nestes dos campos:

- Problemas para relacionar una idea e o seu antecedente: algunhas palabras clave (pronome, adxectivo, substantivo sinónimo, expresión anafórica) asumen o significado dunha parte anterior do texto e axudan a deducir a relación entre una idea e o seu antecedente.

- Relacións entre as ideas, moi frecuente en textos expositivos: relacións de comparación, de causa-consecuencia, de pregunta-resposta, de ordenación cronolóxica... Distintas actividades axudan a desenvolver esta estratexia. Que o profesor/a faga de modelo, realizando inferencias en voz alta durante a lectura, é unha práctica didáctica bastante habitual. A manipulación do texto por parte dos/as alumno/as das técnicas utilizadas: a fragmentación do texto en párrafos desordenados para que sexan ordenados polos/as alumnos/as.

C) ACTUACIÓN COMÚNS DO PROFESORADO.

Corresponde ao profesorado planificar o ensino da lectura, utilizar as estratexias lectoras e favorecer o clima para que os/as alumnos/as poidan ter ricas experiencias de lectura, dende unha intervención directa orientada á potenciación da autonomía lectora do/a alumno/a. Isto implica atender ao proceso e non só ao resultado, polo que a batería de preguntas despois de cada texto non é o mellor xeito de ensinar as estratexias lectoras.

Os acordos do profesorado respecto ás actuacións que desenvolverán nos distintos ciclos poden xirar ao redor dos seguintes aspectos:

1. Lectura en todas as áreas respectando un marco teórico compartido. Importancia do traballo preventivo, que trata de evitar que xurdan dificultades lectoras, polo que as actuacións nos primeiros anos de escolarización adquiren suma importancia no desenvolvemento lector dos/as alumnos/as (actividades de prelectura e preescritura).
2. Primacía da comprensión do lido sobre a velocidade de precisión dende o primeiro momento.
3. Selección de textos adecuados polos diferentes cursos, comprobando que respondan ás distintas actuacións de lectura.
4. Práctica sistemática das estratexias lectoras definidas para cada curso.
5. Formulación integradora da lectura nas distintas áreas lingüísticas para que se facilite a transferencia lingüística: ao estudar os tipos de textos e xéneros textuais, na produción de textos escritos, ao traballar estratexias lectoras e ao avaliar o alumnado.
6. Desenvolvemento das actividades de animación á lectura programadas para cada curso.

D) RECURSOS DO CENTRO PARA O DESENVOLVEMENTO DO PROXECTO.

1. RECURSOS HUMANOS.

Para a realización dun plan é necesaria a implicación de todo o profesorado: equipo directivo, equipo de biblioteca e o resto de profesores/as (titores/as e especialistas). Sen a implicación de cada un dos/as profesores/as que imparten clase a un grupo de alumnos/as, dificilmente poderase levar adiante un plan de mellora da lectura, aínda que formalmente poida estar recollido nun documento. O éxito do plan de lectura depende, en gran medida, do compromiso do profesorado para levalo a cabo. Corresponde a este a adaptación das medidas acordadas a súa propia metodoloxía.

2. RECURSOS MATERIAIS.

- Fondos da biblioteca escolar.

- Biblioteca de aula.

- Tablets e ordenadores.

- Aula de informática.

- Sala de profesores.

- Aulas.

- Departamento de orientación.

3. TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E A COMUNICACIÓN (TIC) E LECTURA.

Internet abre novas posibilidades á escola como é a de acceder a grandes cantidades de información, expor os traballos dos/as mestres/as e dos/as alumnos/as e a de comunicarse con persoas que se atopan noutros lugares. Non obstante, existe o risco de que os/as alumnos/as tendan a apropiarse das información dispoñibles sen asimilalas nin convertelas en fonte de coñecemento. Este risco fai necesario que o profesorado os oriente e formule actividades nas que se esixa que os/as alumnos/as seleccionen a información e a reelaboren.

Pódense realizar moitas actividades nos centros para desenvolver as capacidades necesarias para a lectura en soporte electrónico, como a utilización de programas de ordenador para traballar a comprensión lectora e a autorregulación, a lectura de contos e libros electrónicos, a utilización da ferramenta Clic, a correspondencia escolar electrónica, a busca de información en Internet, colgar na web traballos sobre literatura infantil ou xuvenil ou sobre xeografía, costumes ou historias da zona, definir o seu blog e publicar os seus traballos, ler noticias en formato electrónico...

Por outra banda, os/as mestres/as poden dispoñer en Internet de moitos recursos sobre a lectura. O equipo TIC, tentará de manter actualizada unha listaxe de recursos sobre lectura que se poden atopar en internet, así como aplicacións para tabletas.

6. AVALIACIÓN.

6.1. AVALIACIÓN DO DESENVOLVEMENTO DO PLAN LECTOR.

Ao longo do curso, deberase facer un seguimento e avaliación das actuacións que se desenvolven en relación coa competencia lectora e o fomento do hábito lector. Analizaráanse, entre outros, os seguintes aspectos:

- A utilización da Biblioteca na hora asignada.
- O grao de utilización do servizo de préstamo.
- A idoneidade das actividades realizadas e dos recursos empregados.
- A colaboración e participación nas actividades organizadas.
- A temporalización das diferentes actuacións.
- A coordinación entre os diferentes equipos de profesores/as.
- A metodoloxía empregada.
- A integración dun tempo dedicado á promoción e comprensión lectora no traballo diario de aula.
- O grao de consecución dos obxectivos propostos.

Farase un seguimento do avance nas prácticas lectoras ó longo de todo o curso.

6.2. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

É necesario coñecer a opinión de todos os sectores implicados, polo que se farán enquisas ó longo do curso e se valorarán os resultados. Polo tanto débense deseñar:

- Probas de avaliación de competencia lectora dos/as alumno/as.
- Enquisas relativas ás actividades desenvolvidas, á utilización da Biblioteca do Centro, das Bibliotecas de Aula, aos hábitos de lectura, etc.
- Elaboración da memoria final.

7.- APROBACIÓN PLAN LECTOR.

O presente Plan foi elaborado polo equipo directivo coas aportacións do claustro de mestres/as, quedando así informados/as; ademais foi avaliado e aprobado polo Consello Escolar na reunión celebrada o 24 de abril de 2023.

O director e presidente do consello escolar.

44464921 Firmado
X MARCOS digitalmente
por 44464921X
BOVEDA MARCOS
(R: BOVEDA (R:
Q6555002B)
Q6555002 Fecha:
2023.04.25
B) 08:48:24 +02'00'

Asdo: Marcos Bóveda González.

XUNTA
DE GALICIA

COLEXIO EDUCACIÓN
INFANTIL E PRIMARIA
CIDADE VELLA